

1. ОБЩО ОПИСАНИЕ	
Приоритет № и наименование	ПРИОРИТЕТ 1 - ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ
Инвестиционен приоритет № и наименование	НП
Специфична цел № и наименование	СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/1057 - Насърчаване на равния достъп до качествено и приобщаващо образование и обучение, както и на неговото завършване, по-специално за групите в неравностойно положение - от образованието и грижите в ранна детска възраст през общото и професионалното образование и обучение до висшето образование, както и образованието и ученето в зряла възраст, включително улесняване на мобилността с учебна цел за всички и достъпността за хората с увреждания
Наименование	ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
Кратко описание и аргументация за изпълнение	<p>Настоящата операция е „операция от стратегическо значение“ по смисъла на чл. 2, т.5 от Регламент (ЕС) 2021/1060¹.</p> <p>Основната цел на операцията е: Разгръщане на потенциала на децата от предучилищно образование чрез подкрепа за личностното им развитие с оглед по-успешна социална реализация.</p> <p>Специфични цели на операцията:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подобряване приобщаващия характер на предучилищното образование с фокус върху децата от уязвими групи, в това число роми, за намаляване на необхванатите и отпаднали от образование деца в задължителна училищна възраст; • Повишаване на капацитета на институциите в системата на предучилищното образование за осъществяване на приобщаващо образование, в т.ч. чрез квалификация на педагогическите специалисти и на непедagogическия персонал, вкл. образователните медиатори, подкрепящи децата и родителите от уязвими групи с фокус върху децата от уязвими групи, в това число роми; • Изграждане на подкрепяща общност за формиране на положителни нагласи и мотивация на родителите към образованието за пълноценно приобщаване на децата им в предучилищно образование. <p>През програмен период 2014-2020 в България са предприети значителни реформи за модернизация на образованието, чрез промяна на нормативната уредба. Новата концепция за предучилищно образование (Закон за предучилищно и училищно образование от 2016 г. - ЗПУО) е</p>

¹ Съгласно чл. 2, т.5 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, „операция от стратегическо значение“ означава операция, която има значителен принос за постигането на целите на дадена програма и за която се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>насочена към детските грижи и готовността за училище, а държавният образователен стандарт (ДОС) за предучилищното образование засяга и резултатите, свързани с емоционалното и социалното развитие. Съществена новост в ЗПУО е въвеждането в нормативната рамка на политиките за приобщаващо образование, които изцяло отговарят на европейските изисквания. Принципите на приобщаващото образование са неизменна част от правото на образование и се реализират в съответствие с чл. 3, ал. 2 на ЗПУО. Наредбата за приобщаващо образование, която определя ДОС за приобщаващото образование, въвежда и утвърждава условията и реда за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие според индивидуалните потребности на всяко дете/ученик. Същевременно в този период страната стана и член на Европейска агенция за специални образователни потребности и приобщаващо образование. Последователните реформи, насърчаващи равнопоставеността и участието в предучилищното образование като национални приоритети, са заложили и в стратегически документи до 2030 г. В Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030 г.), разработена от Министерство на образованието и науката, приобщаването на уязвимите групи остава основен елемент с хоризонтален характер, който започва от предучилищното образование и грижите в ранна детска възраст с въвеждане на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст². Въпреки впечатляващите положителни резултати според „Обзор на образованието и обучението за 2022 г. за България“ на ЕК³, процентът на записване на децата на възраст от 3 години до възрастта за започване на задължителното училищно образование през 2021 г. е 80,1% и е нараснал с 0,3 процентни пункта. в сравнение с 2018 г. (79,8%), но остава под средната стойност за ЕС от 93 %⁴. Инвестициите в образованието се подобряват, включително чрез Националния план за възстановяване и устойчивост (по който ще бъдат обновени 57 детски градини), разгръщането на реформата за приобщаващо образование изисква и допълнителни ресурси. Обзорът на ЕК за България потвърждава извода, че висококачественото образование и грижи в ранна детска възраст играят ключова роля за създаването на равни възможности и подобряването на когнитивните умения и водят до намаляване на вероятността от ниски постижения и преждевременно напускане на училище.</p> <p>Докладът на Световна банка⁵ „Образование и грижи в ранна детска възраст, общо образование и приобщаване: анализ на ситуацията и препоръки за насоката на политиките“ от 2021 г. и извършената през 2022 г. „Вътрешна оценка на системните проекти с конкретен бенефициент</p>
--	---

² Изменение и допълнение на ЗПУО от 2020 г. - изм. и доп. ДВ. бр.82 от 18 Септември 2020г.

³ <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2022/bg/country-reports/bulgaria.html>

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDUC_UOE_ENRA21_custom_1076124/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=a17270c3-411c-4b65-bcac-86705363f10f

⁵ <https://opnoir.bg/?go=page&pageId=451>

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>МОН, в процес на изпълнение по ОПНОИР⁶ отчитат положителното въздействие на проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ с увеличен брой на образователните институции, осигурили подкрепяща среда за приобщаващо образование и повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца от уязвими групи, включително роми.</p> <p>В изпълнение на политиките за образование и грижи в ранна детска възраст Министерство на образованието и науката изпълнява проект „Въвеждане на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст“, финансиран от Европейския съюз чрез Програма за подкрепа на структурните реформи и осъществен с подкрепата на Европейската комисия. В рамките на проекта е разработена единна Национална рамка за качество, заедно с набор от индикатори и референтни показатели за мониторинг и оценка на качеството на услугите за грижа, обучение и възпитание на деца в ранна възраст в България. В изготвения по проекта аналитичен доклад са изведени като ключови препоръки осигуряването на качество в управлението на структурите в системата за образование и грижи в ранна детска възраст (ОГРДВ), които да бъдат част от цялостна система от съгласувани публични политики; осигуряване на разнообразие от услуги за ОГРДВ, които дават възможност за избор на родителите; подобряване на средата на компетентностите на персонала и на нагласите, свързани с работата с деца и семейства от уязвими групи, вкл. роми и с друга етническа принадлежност, деца с трудности в развитието и тези, които са изложени на риск от социално изключване.</p> <p>Цитираните документи отчитат и неблагоприятните ефекти от пандемията COVID-19, които може да поддържат устойчиви образователните неравенства. Въпреки демографския спад България все още е изправена пред предизвикателства с достъпността на предучилищните услуги. Участието в предучилищно образование и грижите в ранна детска възраст продължават да бъдат проблемни области за ранното придобиване на познавателни и социално-емоционални умения, водещи впоследствие до преждевременното напускане на училище. В допълнение като сериозен проблем в Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030)⁷, наред с другото, е посочено, че качеството на образованието и грижите в ранна детска възраст се възпрепятства освен от познатите вече фактори и от недостатъчната подготовка на възпитателите и другите служители. Акцентирането върху увеличаване на процента на участие на децата в предучилищно образование може да окаже значително положително въздействие поради относително високия дял на децата, които говорят друг език в дома си и решаващата роля на ранните години за усвояването на езика. В тази връзка включването и участието в предучилищно образование на децата от уязвими групи – гарантира по-благоприятни условия за тяхната социализация и общуване</p>
--	---

⁶ <https://www.eufunds.bg/bg/opseig/node/10363>

⁷ <https://nccedi.government.bg/bg/node/448>

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>и оттам – по-добро качество на подготовката им за училище, по-високо ниво на когнитивните им и социалните им умения.</p> <p>Прегледът на Организация за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за оценка в областта на образованието⁸ в България отбелязва положително развитие на системата, която е изправена все още пред предизвикателствата от COVID кризата. В тази връзка препоръките на ОИСР са за прилагане рамка за оценка (системен мониторинг) на образователната система с ясни стандарти на национално ниво за деца и ученици, учители и родители и за системата като цяло; събиране и обработка на данни за оценка и самооценка на нуждите, ресурсите и резултатите; развитие на учителите и кариерното им израстване; съгласуваност между заинтересованите страни и ефективно използване на ресурсите.</p> <p>Според PIRLS 2016 в България⁹ постиженията на деца, посещавали детска градина 3 или повече години, са с 53 точки по-високи от тези, които са посещавали детска градина 1 година или по-малко и със 75 точки по - високи от тези, които не са посещавали. В Пътна карта за развитие и реформиране на политиката за работната сила в учителската професия, изготвен от Световна банка данните от PIRLS 2016 показват, че България изостава в известна степен по отношение на показателите, определящи училищната готовност и подчертават необходимостта от специални програми – включително такива с участие на родителите – преди и по време на формалното предучилищно образование. Според доклада е необходимо да се подкрепи ролята на предучилищното образование в периода, предшестваш четенето, и за готовността за училище. Според TIMSS 2019 постиженията на деца, посещавали детска градина (или групи за задължително предучилищно образование в училище) 3 или повече години, са със 76 точки по-високи от тези, които не са посещавали по математика и със 116 точки повече по природни науки.</p> <p>Всичко това потвърждава необходимостта и през програмен период 2021-2027 г. да продължи подкрепата за приобщаващото образование на всяко дете съобразно неговите индивидуални потребности , като един от фундаментите на политиките в областта на предучилищно образование.</p> <p>Едно от основните предизвикателства, идентифицирани и в Програма „Образование“ 2021-2027 г., е свързано с подобряване на приобщаващия характер на образователната система. Изброените предизвикателства предполагат взаимосвързани мерки с комплексен характер, които да окажат необходимото въздействие. Затова от особена важност е подкрепата да не включва разпокъсаност спрямо целевите групи, а да предложи единен подход и осигуряване на равен шанс за образование на всички участници в образователния процес. В тази връзка, както и с оглед на натрупания опит от предходния програмен период за подобряването на достъпа и трайното приобщаване в предучилищно образование, надграждането на условията за личностно развитие в усилията за</p>
--	--

⁸<https://www.oecd.org/publications/oecd-reviews-of-evaluation-and-assessment-in-education-bulgaria-57f2fb43-en.htm>

⁹ https://www.iea.nl/sites/default/files/2019-04/PIRLS%20Report_Final_Bulgaria.pdf

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>намаляване на дела на преждевременно напускащите образование, Приоритет 1 „Приобщаващо образование и образователна интеграция“ на Програма „Образование“ адресира проблема като залага на операция от стратегическо значение¹⁰. Такава операция следва да обхваща цялостно предучилищното образование, за да осигури подкрепа на всяко дете според индивидуалните му потребности с фокус деца от уязвими групи.</p> <p>По операцията се предвижда прилагането на мерки за включване и насърчаване на участието в предучилищното образование, обща подкрепа за личностно развитие, в т.ч. за преодоляване на обучителните затруднения с акцент върху овладяването на български език, за деца, за които българският език не е майчин, с цел успешно завършване на предучилищно образование и включване в училищно образование. Предвижда се подкрепа за подобряване на физическата култура и грижа за здравето, екологично образование в контекста на политиките за устойчиво развитие. Операцията предвижда и ранното оценяване на потребностите на децата в детските градини и превенция на обучителни затруднения. Предвижда се и прилагане на програми за психомоторно, познавателно и езиково развитие на деца в детските градини и индивидуална и групова работа при установени езикови и/или емоционално-поведенчески и/или сензорни затруднения. Чрез предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие, операцията акцентира върху децата със СОП, с хронични заболявания, в риск¹¹ и с изяви дарби¹² с оглед личностна и социална реализация в следващи степени на образование. Подкрепата за деца със СОП предвижда осигуряване на допълнителни педагогически специалисти и непедагогически персонал на база оценката на индивидуалните потребности на децата, прилагане на програми и осъществяване на индивидуална и групова работа за психо-социална рехабилитация, вкл. чрез разработените по ОПНОИР инструменти. Фокусът на интервенциите са децата от уязвими групи в предучилищното образование, педагогически специалисти и непедагогически персонал, както и родителите им. По този начин операцията от стратегическо значение ще окаже въздействие върху всички участници в предучилищното образование.</p> <p>Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, за операциите от стратегическо значение се прилагат специални мерки за мониторинг и комуникация. В тази връзка за операцията от стратегическо значение се предвижда Конкретният бенефициент (КБ) да създаде Експертна група за наблюдение, включваща представители на ресорните специализирани дирекции в МОН, които подпомагат и провеждат съответните политики. В рамките на настоящата операция от стратегическо значение КБ-МОН следва да осъществява мониторинг на резултатите от предвидените</p>
--	---

¹⁰ Съгласно член 22, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060, програмата се придружава за информационни цели от списък на планираните операции от стратегическо значение и график.

¹¹ съгласно § 1, т. 6 от ДР на ЗПУО

¹² Съгласно §1. т.7 от ДР на ЗПУО

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>дейности, като представя регулярно информация за изпълнението на проекта и постигнатите резултати по операцията пред Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в системата на предучилищното и училищното образование.</p> <p>Операцията ще допринесе и към изграждане на зелени умения съгласно Приложение I, Таблица 6 „Вторични тематични области по ЕСФ+“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 и т.16 от Преамбюла на Регламент (ЕС) 2021/1057.</p> <p>Настоящата операция е в изпълнение на целите на Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030 (НПР БЪЛГАРИЯ 2030). Операцията ще има пряк принос към постигане на заложените в Приоритетна област 5 „Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция“, Цел 5.2. Взаимодействие с деца и родители за създаване на положително отношение към образованието, Цел 5.3. Подкрепа на развитието на специалистите в системата на предучилищното и училищното образование, Цел 5.4. Прилагане на индивидуален подход към потребностите на всяко дете и на всеки ученик, Цел 5.5. Подкрепа за пълноценно участие в образователния процес на деца и ученици със специални образователни потребности. Чрез интензивната работа с деца и родители от уязвими групи и обученията на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал операцията ще допринесе и за постигане на целите на Приоритетна област 1 „Ранно детско развитие“ и Приоритетна област 5. „Ефективно включване, трайно приобщаване и образователна интеграция“, заложен в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030).</p> <p>Операцията е насочена и към прилагане на разработената Национална рамка за качество за образование¹³ и грижи в ранна детска възраст чрез пилотиране на мерки и в яслени групи в детски градини¹⁴ и апробиране на интегрирани модели в и между институциите за преминаване към единна система за ОГРДВ.</p> <p>Дейностите, финансирани по Програма „Образование“ 2021-2027 г., ще допринесат и за постигане на оперативна цел „Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми“ от Приоритет 1 „Образование и обучение“, заложен в Националната стратегия на</p>
--	---

¹³ Национална рамка за качество за образование и грижи в ранна детска възраст, разработена по проект „Въвеждане на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст“, финансиран от Европейския съюз чрез Програма за подкрепа на структурните реформи и осъществен с подкрепата на Европейската комисия.

¹⁴ Съгласно чл.24, ал.2, ал.3 и ал.4 от ЗПУО в детските градини могат да се приемат и деца от 2 годишна възраст, да се сформират яслени групи за деца от 10 месечна до 3 годишна възраст, които се отглеждат, възпитават, социализират и обучават по стандарти за ранно детско развитие, приети с наредба на министъра на здравеопазването и министъра на образованието и науката.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) и Национален план за действие за периода 2021-2023 г.</p> <p>Операцията ще допринесе за прилагането на Европейската гаранция за децата за подкрепа на целевите действия и структурните реформи за борба с детската бедност. За изпълнение на Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата, Програма „Образование“ ще осигурява подкрепата в областта, посочена в Благоприятстващата рамка на политиката „Образование и грижи в ранна детска възраст, приобщаващо образование и училищни дейности и здравословна храна по време на всеки учебен ден“. Настоящата операция ще допринесе и за изпълнение на разработената от Световна банка рамка на политиката в образованието, по-конкретно програми „Националните програми 21-22 в подкрепа на преподаването (2021 - 2023 г.)“, „Програма за въвеждане в професията на начинаещи учители“ и „Повишаване на четивната грамотност в България 2021-2027 г.: отговорът на предучилищния и началния етап на образованието“ и програма „Справедливост - Уязвими групи и преодоляване на различията при завършването на училище“, които са насочени за преодоляване на образователната бедност и към общо образование и приобщаване.</p>
Демаркация	<p>Операцията от стратегическо значение ще надгради модели, инструменти и програми, както и добри практики, които са разработени по проекти с конкретен бенефициент МОН по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 като BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, насочен към ранно обхващане и образователно приобщаване на деца от уязвими групи в предучилищното образование. Операцията ще надгради и дейностите за допълнителна подкрепа за личностно развитие по проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“, насочен към осигуряване на по-високо качество и по-добър достъп до образование на деца и ученици със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби в системата на предучилищното и училищното образование, с оглед успешната им реализация и социализация. Ще бъдат използвани разработените в периода 2014-2020 г. инструментариуми и методики, с оглед фокусиране върху пряката работа с децата и техните родители.</p> <p>Ще бъде осигурена демаркация и допълняемост с национални програми (например като „Хубаво е в детската градина“, „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“, „Подкрепа на образователните медиатори и социалните работници“, Национална програма „Заедно в изкуствата и в спорта“ по модул „Изкуства“ и модул „Спорт“ за 2022/2023 г.), които се реализират в периода на изпълнение на проекта по отношение на дейности и представители на целевите групи.</p> <p>Ще бъде осигурена и допълняемост с проект „Въвеждане на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст“, финансиран от Европейския съюз чрез Програма за подкрепа на</p>

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>структурните реформи и осъществен с подкрепата на Европейската комисия.</p> <p>С цел недопускане на двойно финансиране, в процеса на изпълнение на проекта ще се извършва демаркация по отношение на дейностите и целевите групи в обхванатите образователни институции, финансирани по настоящата операция от стратегическо значение и процедурите, финансирани по ОПНОИР. Дейностите по операцията ще имат допълващ ефект без да припокриват изпълнението на процедури BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, BG05M2OP001-3.018 „Подкрепа за приобщаващо образование“, и националните програми в предучилищното образование. Демаркацията ще бъде осъществявана на ниво образователна институция (детска градина, ЦПЛР, др. образователни институции – училище с групи за задължителна предучилищна подготовка, съгласно ЗПУО), като се следи за разграничение между изпълняваните дейности и участници по различните програми и проекти.</p> <p>Ще бъде осигурена и допълняемост с ПРЧР 2021-2027, където по Приоритет 2 е предвидено предоставянето на социални и интегрирани здравно-социални услуги за достъп до здравни грижи за деца и родители от уязвими групи.</p> <p>В рамките на операцията няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма. Настоящата операция може да има единствено допълващ/надграждащ ефект, без да дублира и припокрива национални и международни програми и други процедури по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 и Програма „Образование“ 2021-2027. Недопускането на двойно финансиране на дейности и целеви групи ще се спазва както на етап кандидатстване (чрез декларации) и на етап договаряне (чрез проверка за двойно финансиране), така и по време на изпълнението на проектите (чрез проверки за двойно финансиране, анкетни карти, справки за участниците, и др.).</p>
Продължителност	2023 – 2027 г.
Териториален обхват	Територията на Република България.
Начин на реализация	Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по реда на чл. 25, ал. 1, т. 2 и Глава трета, раздел III от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) ¹⁵ и чл. 2, т. 2 от ПМС № 23/13.02.2023 г.
Бюджет до (в лева)	105 400 000 лв.

¹⁵ На основание § 71, ал. 3 във връзка с ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) (загл. изм. - ДВ, бр. 51 от 2022 г., в сила от 01.07.2022 г.) посочените по-долу в настоящите Методология и критерии за подбор на операция подзаконови нормативни актове по прилагането на ЗУСЕСИФ, намират приложение, доколкото не противоречат на ЗУСЕФСУ и относимата действаща правна уредба на ЕС за програмен период 2021 – 2027 г.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>Управляващият орган на ПО 2021-2027 си запазва правото да направи промени в посочените средства и продължителността на операцията при необходимост.</p> <p>Бюджетът на операцията следва да се планира и отчита спрямо различните категории региони за планиране от ниво NUTS 2¹⁶.</p> <p>Максимум 20 595 402 лв. от общия бюджет на операцията (преки и непреки разходи) може да бъде планиран и отчетен към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район). Останалите средства следва да се планират и отчитат към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).</p>
2. СПЕЦИФИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ	
Допустими бенефициенти (кандидати и партньори)	Конкретен бенефициент е Министерството на образованието и науката.
Изисквания към бенефициентите (кандидати и партньори)	<p>Министерството на образованието и науката реализира проекта чрез дирекция „Управление и изпълнение на проекти“ в образователни институции от системата на предучилищното образование - детските градини и училищата с групи за задължително предучилищно образование.</p> <p>В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ¹⁷, регионалните управления на образованието и държавните, общинските и частните детски градини и училища с групи за задължително предучилищно образование¹⁸, центровете за подкрепа за личностно развитие¹⁹ (ЦПЛР), центровете за специална образователна подкрепа²⁰</p>

¹⁶ Региони, съответстващи на ниво 2 на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, създадена с Регламент (ЕО) № 1059/2003, изменен с Регламент (ЕС) 2016/2066 и Делегиран регламент 2019/ 1755.

¹⁷ Съгласно § 18, ал. 1 от ЗПУО, „С влизането в сила на закона: 1. съществуващите общински обслужващи звена – извънучилищни педагогически учреждения и за организиран отход и спорт, продължават да осъществяват дейността си по този закон като **центрове за подкрепа за личностно развитие** в зависимост от дейността си по чл. 49, като имат право да запазят наименованията си; 2. съществуващите държавни обслужващи звена, с изключение на ресурсните центрове за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание на деца и ученици със специални образователни потребности и на Националния дворец на децата, продължават да осъществяват дейността си по този закон като съответните специализирани обслужващи звена в зависимост от дейността си по чл. 50.“

¹⁸ Съгласно Параграф 6 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление ДВ, бр.51 от 1 юли 2022 г., Регионалните управления на образованието, държавните, общинските и частните детски градини и училища, центровете за подкрепа за личностно развитие и специализираните обслужващи звена съгласно Закона за предучилищното и училищното образование могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерството на образованието и науката, финансирани по Програма "Образование" 2021 - 2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите, използвани за подбор на операции, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.

¹⁹ Съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗПУО „Центърът за подкрепа за личностно развитие е институция в системата на предучилищното и училищното образование, в която се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението и възпитанието на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и способности.“

²⁰ Съгласно чл. 49, ал. 2, т. 1 от ЗПУО „Центрове за подкрепа за личностно развитие са и центровете за специална образователна подкрепа, създадени по реда на този закон, които извършват: 1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование“.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>(ЦСОП), регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование²¹ (РЦПППО), Държавния логопедичен център²², Националният дворец на децата²³ могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекта с конкретен бенефициент – Министерството на образованието и науката при спазване на правилата за недопускане на двойно финансиране и за допустимост на разходите.</p> <p>Допустимите частни детски градини/училища с групи за задължително предучилищно образование по чл. 40 от ЗПУО следва да са вписани в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.</p> <p>Конкретният бенефициент по настоящата операция следва да осъществи процес за подбор на образователните институции – детски градини и училища с групи за задължително предучилищно образование, които желаят да бъдат включени в изпълнението на дейностите по настоящата операция.</p> <p>За целта, конкретният бенефициент следва да представи към своето проектно предложение Механизъм за подбор на детски градини/училища, изготвен на база анализи, който включва обективни изисквания, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по операцията.</p> <p>Необходимо е Механизмът за подбор да предвижда най-малко следното:</p> <ul style="list-style-type: none">• Обосновка за пропорционално разпределение на средствата съобразно предизвикателствата във всяка категория регион за планиране на ниво NUTS 2, както и на по-ниско ниво (например NUTS 3, когато е приложимо) според доказаните нужди и предизвикателства на региона, общините и населените места в него, като се отчита концентрацията на детски градини/училища с групи за задължително предучилищно образование, целеви групи и др. Механизмът следва да съдържа и ясна аргументация по отношение разпределението на средствата за гр. София и останалите населени места в Югозападен район, отчитайки ограниченията за финансовия ресурс, разпределен за ЮЗР.• Покана към всички държавни, общински и частни детски градини/училища с групи за задължително предучилищно образование, която може да включва повече от един краен срок за подаване на заявления, с оглед включване на максимален брой детски
--	--

²¹ Регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование са специализирани обслужващи звена съгласно чл. 50, ал. 3 от ЗПУО.

²² Съгласно § 20, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Държавният логопедичен център продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 3 и 5 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 3.

²³ Съгласно § 19, ал. 1 от ЗПУО, с влизането в сила на закона Националният дворец на децата продължава да осъществява дейността си по този закон като специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 и може да извършва и дейности по чл. 49, ал. 1, т. 1.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>градини/училища и постигане най-малко на посочените в критериите целеви стойности на индикаторите.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Функциите на регионалните управления на образованието и конкретния бенефициент в процеса на подбор на детски градини/училища с групи за задължително предучилищно образование. • Процесът на подбор на детски градини/училища с групи за задължително предучилищно образование следва да включва представяне на заявление от детска градина/училище, придружено от съответната обосновка на нуждите за осъществяване на дейностите по операцията, в т.ч. дейности в подкрепа на детската градина/училището; дейности в подкрепа на децата, в т.ч. от яслените групи на детската градина и групите за задължително предучилищно образование, дейности в подкрепа на родителите и дейности в подкрепа на квалификацията на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, в т.ч. образователните медиатори, социални работници, въз основа на идентифицираните потребности и взаимодействие на участниците в образователния процес като: <ul style="list-style-type: none"> ✓ степен на концентрация на деца от уязвими групи в детските градини/училище²⁴, вкл. по териториални и демографски характеристики, с фокус територии/райони/населени места с висока степен на преждевременно напускане на образование; ✓ идентифицирани потребности на деца от уязвими групи - деца от маргинализирани групи като роми, деца със СОП, деца в риск, деца с хронични заболявания и деца с изявиени дарби; ✓ идентифицирани потребности на родителите на децата от уязвими групи с оглед активното им участие в образователния процес и в образователната общност и определяне на мероприятия и обучителни занимания за тях; ✓ идентифицирани потребности за кариерно професионално развитие на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, в съответствие с нуждите на децата от целевите групи, вкл. маргинализирани като роми, на децата със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявиени дарби на предучилищно ниво чрез утвърдените планове/програми на ниво детска градина. <p>Процесът на подбор следва да вземе предвид:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ процента на децата от уязвими групи в съответната детска градина/в групите в училище и броя на децата от уязвими групи в тях, вкл. броя на децата, за които българският език не е майчин;
--	---

²⁴ https://www.mon.bg/upload/30636/sredstva-ujazvimi_13052022.pdf или последно актуализирано утвърдено разпределение към датата на подбора.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на децата; ▪ броя на децата със СОП, в риск, с хронични заболявания, с изявени дарби в съответната детска градина/групи в училище; ▪ обосновка за необходимостта от осъществяване на дейности за допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата със СОП, с хронични заболявания, в риск, с изявени дарби; ▪ броя на педагогическите специалисти, вкл. от екипите за подкрепа за личностно развитие, и непедагогическия персонал), ангажиран с тяхното обучение; ▪ обосновка за необходимостта от назначаване на допълнителен педагогически и непедагогически персонал; ▪ обосновка за необходимостта от закупуване на оборудване/обзавеждане за допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата; ▪ обосновка за необходимостта от обучение на предложения брой специалисти/персонал, като се посочат основните предизвикателства пред децата, областите, в които педагогическите специалисти/непедагогически персонал имат нужда да развият уменията си, вкл. за работа с инструментариума за определяне на децата в риск от отпадане, като инвестициите се обвържат с конкретни показатели за подобрене на резултатите, мотивацията и постиженията на децата. ▪ анализ на очакваните резултати от общата и допълнителна подкрепа на включените по проекта деца и план за подобряването на резултатите им на годишна база в рамките на изпълнение на проекта, както и 1 година след приключване на операцията. <p>Регионалните управления на образованието (РУО) следва да извършат оценка на получените документи от детските градини/ училищата с групи за задължително предучилищно образование и класиране на областно ниво в съответствие с горните изисквания за проверка на получените заявления.</p> <p>Финалното класиране се извършва от конкретния бенефициент въз основа на получените класирания от всички РУО като се цели осигуряване на балансирано териториално разпределение на средствата по настоящата операция при спазване на изискванията за разпределение на бюджета на операцията по категории региони за планиране от ниво NUTS 2 (т.е. максимум 20 595 402 лв. от общия бюджет на операцията (преки и непреки разходи) може да бъде планиран и отчетен към категория Регион в преход (Югозападен район), като ресурсите от по-слабо развитите региони могат да се използват и за региони в преход (и обратно), при условие че допринасят за постигането на Специфичната цел по чл. 4, пар. 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2021/1057. В процеса на изпълнение на проекта Конкретният бенефициент представя списък с</p>
--	--

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>детски градини/училища с групи за задължително предучилищно образование, одобрени за участие в дейностите по процедурата, който ще се актуализира и допълва през периода на изпълнение, след осъществяване на избор в съответствие с Механизма.</p> <p>В рамките на изпълнение на проекта конкретният бенефициент МОН, чрез екипа за организация и управление в рамките на непреките дейности, следва да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта, включително ежегоден мониторинг на резултатите на децата в резултат на подкрепата по операцията. В тази връзка КБ следва да създаде²⁵ Експертна група за наблюдение за подпомагане на дейностите за мониторинг и оценка на операцията от стратегическо значение. Съставът на Експертната група за наблюдение включва представители на ресорните специализирани дирекции в МОН, които подпомагат и провеждат съответните политики. За целта конкретният бенефициент следва да идентифицира в своето проектно предложение дирекциите в МОН, които имат отношение към изпълнението на проекта на база техните функции. За целите на мониторинга на операцията КБ представя регулярно, след края на всяка учебна година, информация за изпълнението на дейностите по проекта на Експертната група за наблюдение, за обсъждане, препоръки и съгласуване на текущия напредък, както и на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество в предучилищното и училищното образование като своевременно предоставя информация и кани за участие представител/и на УО.</p> <p>Конкретният бенефициент следва да опише в своето проектно предложение Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Механизмът трябва да съдържа информация за процеса по проверка за спазването на основните права (от страна на Конкретния бенефициент и съответните участващи институции) в рамките на цялостно изпълнение на проекта и документите за съответствие с основните права, включително да предвижда прилагането на „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, разработен в съответствие с утвърдените Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС и Насоки за прилагане на Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>Конкретният бенефициент при кандидатстване по настоящата операция следва да опише в проектното предложение как ще се разграничава проектът с други проекти по ОПНОИР и национални програми, ако същите се застъпват в периода на изпълнение с цел избягване на двойно финансиране, и как ще надгради тези проекти. Дейностите за обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в предучилищното образование следва да прилагат новите модели, инструменти и програми,</p>
--	--

²⁵ Съставът и дейността на Експертната група за наблюдение се определя със заповед на министъра на образованието и науката .

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	които са разработени по проекти с конкретен бенефициент МОН по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020.
Допустими дейности	<p>Дейност 1. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, вкл. нови в системата учители и експерти от РУО, за осъществяване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, вкл. социално-емоционалното учене в детските градини, в т.ч. техни яслени групи и училища с групи за задължително предучилищно образование, както и обучения на непедагогическия персонал, вкл. образователни медиатори и социални работници за подпомагане на обучението, в съответствие с утвърдени програми за професионалното и кариерното им развитие.</p> <p>Дейност 2. Интензивна работа с родители на ниво детска градина, в т.ч. техни яслени групи и на ниво училище с групи за задължително предучилищно образование за формиране на положителни нагласи към образованието и за пълноценното им участие в образователния процес, като:</p> <ul style="list-style-type: none"> о Съвместни дейности на деца, родители, учители и непедагогически персонал, в т.ч. образователни медиатори, социални работници, помощник-учители/помощник-възпитатели и лидерски екипи за сближаване на общността в подкрепа на целите на образователната институция. о Подкрепящи дейности за родители от уязвими групи за мотивиране, осъзнаване и осъществяване на техните отговорности по възпитание, развитие, образование и отглеждане на децата им; за активно участие в живота на образователната институция, за формиране на мотивация за активно приобщаване на децата им в образователната система, за методи и форми на успешно сътрудничество между семейството и детската градина, вкл. техни яслени групи. о Работа с родители от общността при включването им в инициативи в детските градини/училища с групи за задължително предучилищно образование, вкл. допитвания по значими теми за създаване на условия за диалог, доверие и равнопоставеност при вземането на решенията за образованието на децата им, вкл. педагогическа, психологическа и социална подкрепа за родители на деца със СОП, с хронични заболявания, в риск, провеждане на тематични беседи, срещи с педагогически специалисти, дни на отворените врати и др. <p>Дейност 3. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби за трайно приобщаване в предучилищното образование, като:</p> <ul style="list-style-type: none"> о Подобряване на образователната среда, прилагане на програми и осъществяване на индивидуална и групова работа за психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

- о Подкрепя за развиване на интересите и способностите на децата с изяви дарби; стимулиране овладяването на ключови компетентности с цел подготовка за самостоятелен и независим живот и за личностна реализация на деца със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изяви дарби; за стимулиране и разгръщане на творческия им потенциал, в т. ч. прилагане на методики/модели/форми за диференциран подход на обучение и по-лесна проходимост между образователните етапи.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие следва да се предоставя въз основа на оценка индивидуалните потребности на децата. По Дейност 3 следва да се ползват и прилагат разработените по ОПНОИР 2014-2020 специални учебни програми, специализирани дидактически материали, инструменти и методики за деца със СОП, в с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби.

Дейност 4. Обща подкрепа за личностно развитие за достъп и трайно приобщаване на деца в предучилищното образование като:

- о Допълнително обучение по български език на деца, за които българският език не е майчин за повишаване на езиковата им култура. Допълнително обучение на деца с установени пропуски по образователни направления от предучилищното образование с фокус децата в задължителните предучилищни групи.
- о Повишаване на езиковата култура и познания, вкл. интеркултурно образование, чрез стимулиране на творческите изяви и повишаване на мотивацията за учене, чрез допълнителни занимания според индивидуалните потребности и интереси на децата, прилагане на иновативни подходи.
- о Обогащане на прилаганите образователни програми и провеждане на практически занимания за екологично образование, за формиране на екологична култура, съзнание и поведение и разумно използване на природните ресурси, опазване на природната среда и на екологичното равновесие, насочени за изграждане на „зелени умения“ от предучилищна възраст. *При описание на дейностите КБ следва да посочи приноса им към изграждане на зелени умения.*
- о Грижа за здравето посредством прилагане на ефективни програми за здравно образование, здравословно хранене, първа долекарска помощ и провеждане на допълнителни дейности за безопасно движение по пътищата.
- о Подобряване на физическата култура и социализацията на децата чрез подкрепа за провеждането на спортни занимания и на двигателни дейности в детските градини/училищата с групи за задължително предучилищно образование.

Дейност 3 и Дейност 4 обхващат работа с деца от детски градини, вкл. от техни яслени групи, и от училища с групи за задължително предучилищно образование чрез осигуряване на подкрепа за педагогически специалисти и непедагогически персонал на база оценката на индивидуалните потребности на децата, като психолози,

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	педагогически съветници, логопеди, ресурсни учители, рехабилитатори, треньори по вид спорт, образователни медиатори и други специалисти - специалисти в областта на науката, изкуствата, спорта и технологиите, когато е приложимо.
Допустими целеви групи	<p>- Деца от уязвими групи²⁶, вкл. от маргинализирани групи²⁷, такива с обучителни затруднения, с пропуски в усвояването на учебното съдържание, деца в риск от отпадане от образователната система²⁸, вкл. деца със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявиени дарби²⁹;</p> <p>- Родители на децата от уязвими групи.</p> <p>- Учители, други педагогически специалисти, вкл. от екипите за подкрепа за личностно развитие, и непедagogически персонал; вкл. образователни медиатори, социални работници, помощник-учители/помощник - възпитатели; експерти от РУО.</p>
Основни права	В настоящата операция се зачитат основните права и се спазват принципите, признати с Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета. С Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (Регламент (ЕС) 2021/1060) се въвежда хоризонталното отключващо условие за ефективно прилагане и изпълнение на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, с което се

²⁶ За целите на настоящата операция и съгласно Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, "деца и ученици от уязвими групи" са деца и ученици в основната степен на образование и в I и II гимназиален етап на обучение, застрашени от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване; деца и ученици със специални образователни потребности, деца и ученици с ограничен достъп до качествено образование и здравни услуги, което ги поставя в неравностойно положение, деца и ученици, за които българският език не е майчин, като роми, търсещи или получили международна закрила и пр., деца и ученици от социално-слаби семейства, деца и ученици в риск по Закона за закрила на детето,.

²⁷ За целите на тази операция под деца от маргинализирани групи, като например роми, следва да се разбират деца от територии и детски градини с висока концентрация на деца от уязвими групи, живеещи в условия, ограничаващи достъпа им до качествено образование и/или с трудности в обучението, възпитанието и социализацията, които са застрашени от отпадане от образование и социална изолация, вкл. такива, за които българският език не е майчин.

²⁸ За целите на настоящата операция и съгласно Стратегията за намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система (2014-2020), деца и ученици в риск от отпадане се считат:

- деца и ученици от семейства, които са обхванати от безработица, ниски доходи, понижен жизнен стандарт, бедност и др.;
- деца и ученици с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежения и кризи в семейството; деца и ученици с отрицателно въздействие на домашната среда; деца с ниско образование на родителите и др.;

²⁹ Съгл. ДР, §1, т.6, т.7, т.33 и т.35 от ЗПУО.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>цели осигуряване на зачитането и защитата на всички основни права при осъществяване на споделеното управление на осемте фонда на ЕС.</p> <p>Спазването на основните права и принципи на ЕС и Организацията на обединените нации (ООН) по настоящата операция е съгласно Насоки за прилагане на Хартата на основните права на ЕС от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело и рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г. и Насоки за прилагане на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от органите по управление, контрол и одит на програмите, съфинансирани със средства от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд (КФ), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), фонд „Убежище и миграция“ (ФУМ), фонд „Вътрешна сигурност“ (ФВС) и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ИФПУГВП) за програмен период 2021-2027 г.</p> <p>На етап изпълнение на операцията, в Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение ще се предвидят процедури, с цел гарантиране спазването на правата, посочени в Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.</p> <p>С цел подпомагане на процеса по проверка на действията и документите за съответствие с основните права ще се прилага „Контролен лист за проверка на потенциално нарушение на Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“, предвиден в Механизма за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, описан в проектното предложение.</p>
Минимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	Не е приложимо
Максимален размер на помощта (в лева, ако е приложимо) по операцията	105 400 000 лв.
Съфинансиране от страна на	Не се изисква

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

бенефициента (ако е приложимо)	
Съответствие с нормативната уредба за регулиране на държавната помощ (ако е приложимо)	В Условието за кандидатстване по процедурата ще бъде описан и обоснован приложимият режим на държавни помощи със съответните изисквания съгласно действащата нормативна уредба и Известието на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, след предварително съгласуване на документацията с Министерство на финансите по надлежния ред.
Допустими разходи	<p>Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) 2021/1060, Регламент (ЕС) 2021/1057, Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, ЗУСЕФСУ, ПМС №189/2016 г., ПО 2021-2027 и следва да са необходими за изпълнението на допустимите дейности по операцията.</p> <p>Преки разходи</p> <p>Включват всички необходими разходи за изпълнението на преките дейности по операцията.</p> <p>Финансирането на преките дейности по настоящата операция от стратегическо значение е по реда на чл.53, §1, буква д) на Регламент (ЕС) № 2021/1060 и се предоставя по формите, посочени в чл.53, §1 букви а) - г). За целта УО на ПО 2021-2027 разработва таблица на единичните разходи, еднократните суми и единна ставка, определени в съответствие с чл.53, §3 буква а) на Регламент (ЕС) № 2021/1060.</p> <p><i>Разходите за специализирано оборудване и обзавеждане, необходими за подобряване на образователната среда за деца със СОП, са не повече от 3% от общите допустими преки разходи като отговарят на условията на чл.16, §1, буква б) от Регламент (ЕС) 2021/1057 за ЕСФ+.</i></p> <p><i>Разходи за специализирани дидактически материали, методики, специални учебни програми са не повече от 2% от общите допустими преки разходи.</i></p> <p>Непреки разходи</p> <p>Разходите за дейности за организация и управление, вкл. организиране дейността на Експертната група за наблюдение по операцията от стратегическо значение, дейностите за видимост, прозрачност и комуникация³⁰, както и ежегоден мониторинг на образователните резултати на децата, постигнати в резултат на подкрепата по операцията, ще бъдат определени чрез прилагане на единна ставка към преките допустими разходи, съгласно чл.54, буква „в“ от Регламент (ЕС) № 2021/1060.</p>
Процент прилагано „кръстосано“	Не е приложимо.

³⁰ Съгласно чл. 50 от Регламент (ЕС) 2021/1060, за операцията от стратегическо значение Конкретният бенефициент МОН следва да организира според случая комуникационна проява или дейност и привлича своевременно за участие Комисията и Управляващия орган на Програма „Образование“ 2021-2030 г.

финансиране” (ако е приложимо)																			
3. ИНДИКАТОРИ																			
За изпълнение	<p>Отчитайки етапните цели до 2024 г. и целевите стойности до 2029 г. на индикаторите за изпълнение по Приоритет 1, по СЦ по Чл. 4, пар. 1, буква е) на Регламент (ЕС) № 2021/1057 на Програма „Образование“, Конкретният бенефициент се ангажира да постигне следните етапни цели (до края на 2024 г.) и целева стойност на индикаторите до края на изпълнение на операцията:</p> <ul style="list-style-type: none">ЕЕСО06 брой на децата на възраст под 18 години – 37 283, цел 2024 г. - 7 457. <table><tr><td>от които</td><td>Етапна цел 2024 г.</td><td>Целева стойност 2027 г.</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>1 243</td><td>6 214</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>6 214</td><td>31 069</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на децата, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие и децата, получили обща подкрепа за личностно развитие. В случай на дете със СОП, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби, което е получило и допълнителна и обща подкрепа за личностно развитие, то то се брои еднократно.</p> <p>От тях:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ SOI 1.2. Брой <u>деца</u> и ученици в <u>предучилищното</u> и училищното образование със специални образователни потребности (СОП), в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби, получили допълнителна подкрепа за личностно развитие – 4 549, цел 2024 г. - 910 . <table><tr><td>от които</td><td>Етапна цел 2024 г.</td><td>Целева стойност 2027 г.</td></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>152</td><td>758</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>758</td><td>3 791</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на подкрепените деца със специални образователни потребности, в риск, с хронични заболявания и с изявени дарби, на които е предоставена допълнителна подкрепа за личностно развитие и осигуряване на подкрепяща среда - подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им, съгласно нормативните изисквания и политиките за реформа в образованието. Едно такова дете се брои еднократно, независимо в колко дейности е</p>	от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	1 243	6 214	в По-слабо развитите региони	6 214	31 069	от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	152	758	в По-слабо развитите региони	758	3 791
от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.																	
в Регион в преход (ЮЗР)	1 243	6 214																	
в По-слабо развитите региони	6 214	31 069																	
от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.																	
в Регион в преход (ЮЗР)	152	758																	
в По-слабо развитите региони	758	3 791																	

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

участвало, получавайки допълнителна подкрепа за личностно развитие.

- SOI 1.3. Брой родители, подкрепени в процеса на приобщаващото образование – **37 283, цел 2024 г.- 7 457.**

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	1 243	6 214
в По-слабо развитите региони	6 214	31 069

Индикаторът измерва броя на родителите, участници в дейности по операцията. В случай че родител участва от името на повече от едно дете, то той се брои еднократно. Независимо в колко дейности/обучения, семинари е участвал един родител, то той се брои еднократно.

- SOI 1.4. Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа – **32 734, цел 2024 г.-6 547 .**

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	1 091	5 456
в По-слабо развитите региони	5 456	27 278

Индикаторът измерва броя на децата от уязвими групи, които са с обучителни затруднения и/или в риск от отпадане от предучилищно образование, и които са получили обща подкрепа за личностно развитие. Едно такова дете се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвало, получавайки обща подкрепа за личностно развитие.

- SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедagogически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи – **3 577, цел 2024 г. - 716 .**

от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.
в Регион в преход (ЮЗР)	119	596
в По-слабо развитите региони	597	2 981

Индикаторът измерва броя на обучените педагогически специалисти, експерти от РУО, ако е приложимо, и на обучените образователни медиатори, социални работници и друг непедagogически персонал, придобили или надградили умения за работа с деца със затруднения в ученето (за които българският език не е майчин, отсъствия, липса на мотивация, домашна среда и т.н.), вкл. деца със СОП, с хронични

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

	<p>заболявания, в риск и с изявени дарби, в риск от отпадане от образование. Едно лице се брои еднократно, независимо в колко обучения е участвало по операцията.</p> <ul style="list-style-type: none">ЕЕСО15 малцинства (включително маргинализирани общности като ромите) – 18 641, цел 2024 г.-3 728 . <table><tr><th>от които</th><th>Етапна цел 2024 г.</th><th>Целева стойност 2027 г.</th></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>621</td><td>3 107</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>3 107</td><td>15 534</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на децата от маргинализирани групи, като напр. роми и на техните родители, реално участвали в процеса на приобщаващо образование в дейности по операцията. Едно дете /родител се брои еднократно, независимо в колко дейности е участвал.</p>	от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	621	3 107	в По-слабо развитите региони	3 107	15 534
от които	Етапна цел 2024 г.	Целева стойност 2027 г.								
в Регион в преход (ЮЗР)	621	3 107								
в По-слабо развитите региони	3 107	15 534								
За резултат	<ul style="list-style-type: none">SRI 1.2. Брой <u>деца</u> и ученици от уязвими групи с подобрени образователни резултати 1 година след участие в операцията – 33 554. . <table><tr><th>от които</th><th>Целева стойност 2027 г.</th></tr><tr><td>в Регион в преход (ЮЗР)</td><td>5 592</td></tr><tr><td>в По-слабо развитите региони</td><td>27 962</td></tr></table> <p>Индикаторът измерва броя на децата от уязвими групи, вкл. със затруднения в ученето, в риск от отпадане, вкл. със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби в предучилищното образование с подобрени образователни резултати от получената обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие след 1 година участие в дейности по операцията. Индикаторът измерва броя на подкрепените деца, останали в образование и подобрили образователните си резултати и/или намалили броя на отсъствията след 1 година участие в операцията³¹.</p> <ul style="list-style-type: none">ЕЕСО03 участници, които при напускане на операцията получават квалификация – 3 227. <table><tr><th>от които</th><th>Целева стойност</th></tr></table>	от които	Целева стойност 2027 г.	в Регион в преход (ЮЗР)	5 592	в По-слабо развитите региони	27 962	от които	Целева стойност	
от които	Целева стойност 2027 г.									
в Регион в преход (ЮЗР)	5 592									
в По-слабо развитите региони	27 962									
от които	Целева стойност									

³¹ За децата в предучилищното образование няма предвидени количествени и качествени оценки и проследяването на показателя ще се основава на информацията в детското портфолио в началото и в края на всяка учебна година. За нуждите на измерване на промяната в постигане на образователните резултати за децата в предучилищно образование, като следствие от получената обща и допълнителна подкрепа по операцията се прави разделение на четири качествени степени на постигане на образователните резултати от съответния ДОС: - Постига очакваните резултати – 100%; - В голяма степен постига очакваните резултати – 80%; - Частично постига очакваните резултати – 65%; - Не постига очакваните резултати – 50%. За деца със СОП: - Постига изискванията – 100%; - Справя се – 70%; - Среца затруднения – 40%.

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

			2027 г.
		в Регион в преход (ЮЗР)	538
		в По-слабо развитите региони	2 689
	<p>Индикаторът измерва броя на обучените и останали на работа в учебните заведения/в сферата на образованието след приключване на дейностите по операцията педагогически специалисти, получили 1, 2 и/или 3 кредита и след участие в квалификационни курсове, и които са повишили капацитета и уменията си за работа с деца със затруднения в ученето (за които българският език не е майчин, отсъствия, липса на мотивация, домашна среда и т.н., вкл. деца със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби, , в риск от отпадане от образование и работа с техните родители). Едно лице се брои еднократно независимо в колко квалификационни обучения е участвало и колко квалификационни кредита е получило в рамките на изпълнение на операцията.</p> <p>Индикаторът е свързан с индикатор за изпълнение SOI 1.5. Педагогически специалисти и непедagogически персонал, обучени за работа с деца и ученици от уязвими групи.</p>		
4. УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН			
Наименование	Изпълнителна агенция „Програма за образование“		

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ДИРЕКТНО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ „ОБЩА И ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ“

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ:

Проектното предложение се оценява съгласно съответните разпоредби на Раздел III „Директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от Глава трета „Предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ на ЗУСЕФСУ, включително чл. 44, ал. 5 от ЗУСЕФСУ.

Оценката на проектното предложение се извършва от Управляващия орган на един етап и се документира чрез попълване на оценителен лист, който включва всички приложими критерии. При установяване на нередовности, непълноти и/или несъответствия на документите Управляващият орган изпраща на конкретния бенефициент уведомление за установените нередовности, непълноти и/или несъответствия и определя разумен срок за тяхното отстраняване, при спазване на действащата нормативна уредба. Неотстраняването им в срок

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

може да доведе до прекратяване на производството по отношение на конкретния бенефициент. Срокът по оценяване на проектното предложение спира да тече до датата на тяхното отстраняване. Оценката продължава до постигане на пълно съответствие с критериите за оценка (отговор „ДА“ или „Неприложимо“ на всички позиции в оценителната таблица).

ТАБЛИЦА ЗА КОМПЛЕКСНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ДА	НЕ	Н/П
1. Формулярът за кандидатстване е подписан с квалифициран електронен подпис (КЕП) от законния представител на кандидата или оправомощено за целите на подаването на проектното предложение лице.	☐	☐	
2. Заповед за оправомощаване на лице, което да представлява конкретния бенефициент и да подписва всички документи, свързани с подаването, оценката на подаденото проектно предложение (включително комуникация с оценителната комисия), предоставянето на документи, необходими за подписването на административния договор за предоставяне на БФП и изпълнението на проекта, прикачена в ИСУН 2020. <i>Прилага се, в случай че проектното предложение е подадено от лице, различно от официалния представител на кандидата.</i>	☐	☐	☐
3. Декларация на кандидата, попълнена по образец (Приложение I към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН 2020.	☐	☐	
4. Декларация за съгласие на кандидата за ползване и разпространение на обобщените данни по проекта от УО и от НСИ, попълнена по образец (Приложение II към Условието за кандидатстване) и подадена в ИСУН 2020.	☐	☐	
5. Автобиографии на най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво (ръководител на проекта; заместник-ръководител на проекта или водач координатор; счетоводител на проекта или финансов координатор; координатор на териториалните екипи; експерт видимост и комуникация), попълнени по образец (Приложение III към Условието за кандидатстване) и придружени от документ/и относно извършения подбор на членовете на екипа, прикачени в ИСУН 2020.	☐	☐	
6. Представен е Механизъм за подбор на детски градини/училища, които да бъдат включени в изпълнението на дейностите по настоящата процедура, който включва обективни изисквания за избор на детските градини, гарантиращи както отчитането на потребностите, така и балансирано териториално разпределение на средствата по процедурата. <i>Механизмът за подбор на детските градини съдържа минимално изискуемата информация, посочена в т. 11. „Допустими кандидати“ на Условието за кандидатстване.</i>	☐	☐	

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

Документът следва да бъде подписан от официалния представител на кандидата и представен в секция 13. „Прикачени електронно подписани документи“ от Формуляра за кандидатстване.			
<p>7. В рамките на непреките дейности кандидатът е предвидил:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да осъществява мониторинг на резултатите от дейностите по проекта, включително ежегоден мониторинг на образователните резултати на децата в резултат на подкрепата по операцията; - да извършва необходимите дейности/прояви за видимост, прозрачност и комуникация за операцията от стратегическо значение; - да сформира и организира дейността на Експертната група за наблюдение по операцията от стратегическо значение, като в проектното предложение са идентифицирани ресорните специализирани дирекции в МОН, формиращи съответните политики, които ще участват в Експертната група за наблюдение за подпомагане на дейностите за мониторинг и оценка на операцията от стратегическо значение; - да представя регулярно, след края на всяка учебна година, информация за напредъка и постигнатите резултати по проекта на Експертната група за наблюдение за обсъждане, препоръки и съгласуване на текущия напредък, както и на Отрасловия съвет в областта на образованието, като предоставя информация и кани за участие представител/и на УО. <p><i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Експертна група за наблюдение“.</i></p>	☐	☐	
8. Кандидатът е допустим съгласно т. 11 от Условието за кандидатстване.	☐	☐	
<p>9. Кандидатът е пряко отговорен за подготовката, управлението и изпълнението на дейностите по проекта.</p> <p><i>В съответствие с §6 от Допълнителните разпоредби на ЗУСЕФСУ, регионалните управления по образованието, държавните, общинските и частни детски градини, центровете за подкрепа за личностно развитие, центровете за специална образователна подкрепа, регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, Националния дворец на децата могат да участват в техническото и/или финансовото изпълнение, включително да извършват разходи по проекти с конкретния бенефициент - Министерството на образованието и науката, финансирани по Програма Образование 2021-2027 г., когато това е предвидено в методологията и критериите за подбор на операцията, при спазване на правилата за избягване на двойно финансиране и за допустимост на разходите.</i></p>	☐	☐	
10. Проектното предложение отговаря на изискванията за териториален обхват, съгласно т. 5 от Условието за кандидатстване.	☐	☐	
11. Продължителността на проекта е в съответствие с т.18 от Условието на кандидатстване.	☐	☐	

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

<p>12. Проектното предложение съдържа всички допустими дейности съгласно т. 13 от Условиата за кандидатстване и не съдържа недопустими дейности.</p> <p><i>В случай че проектното предложение не съдържа всички допустими дейности, следва да бъде върнато на КБ за отстраняване на несъответствията и пропуските, съгласно т. 13 от Условиата за кандидатстване.</i></p> <p><i>В случай че проектното предложение съдържа една или повече недопустими дейности, тези дейности следва да бъдат отстранени, както и предвидените за тях разходи.</i></p>	☐	☐	
<p>13. Дейностите по проекта НЕ са били физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на проектното предложение за финансиране по програмата, независимо дали всички свързани плащания са направени от бенефициента или не.</p> <p><i>Проверява се въз основа на декларация – Приложение I към Условиата за кандидатстване.</i></p>	☐	☐	
<p>14. В проектното предложение са заложили стойности на всички индикатори за изпълнение и резултат, които съответстват като минимум на посочените в т. 7 от Условиата за кандидатстване.</p>	☐	☐	
<p>15. Кандидатът разполага с необходимите финансови ресурси и механизми, позволяващи да се изпълнят предложените в проектното предложение дейности и да се гарантира тяхната финансова устойчивост.</p> <p><i>Това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия към момента на кандидатстване в Закона за държавния бюджет. Счита се, че кандидатът разполага с необходимия финансов капацитет, ако утвърдените разходи по бюджета за текущата финансова година на бенефициента са по-високи от размера на исканата БФП по настоящата процедура. Счита се, че са налице механизми за устойчивост, когато кандидатът е посочил във Формуляра за кандидатстване потенциалните източници за финансиране след приключване на проекта и те са реалистични и надеждни.</i></p>	☐	☐	
<p>16. Административен капацитет:</p> <p>Изборът на експерти в екипа за управление на проекта на централно ниво е в съответствие с Указания на УО на ПО за конкретния бенефициент МОН относно изискванията за сформирани екипи за организация и управление на проекти. Членовете на екипа за управление на проекта на централно ниво, за които са представени автобиографии (най-малко 5 основни позиции на членове на екипа за управление на проекта на централно ниво) имат поне 1 година опит в управлението и/или изпълнението на проекти и/или сходни дейности. В съответствие с Механизма за подбор на детските градини, функциите на РУО и Указанията на УО на ПО кандидатът е обосновал необходимостта от експерти за организация и управление на териториално ниво.</p>	☐	☐	

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

<i>Кандидатът следва да опише минималните изисквания за заемане на длъжността на всички позиции на екипа на централно ниво. Информацията се представя в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“, поле „Административен капацитет/Екип за управление“.</i>			
17. Формулирани са конкретни и реалистични цели, които съответстват на целите на процедурата.	☐	☐	
18. Налице е връзка между целите, предвидените дейности и резултатите.	☐	☐	
19. Целевите групи са описани и са количествено определени. Кандидатът е предоставил информация относно методите за идентифицирането им и начина, по който ще бъдат включени в дейностите по проекта. Нуждите им са ясно идентифицирани и описани.	☐	☐	
20. Дейностите са описани детайлно, включително начините за изпълнението им и резултатите от тях.	☐	☐	
21. Заложените дейности допринасят за постигане на индикаторите за изпълнение и резултат на процедурата.	☐	☐	
22. Планът за действие отразява логическата връзка на целите и дейностите, спецификата на дейностите и продължителността на проекта, и предвижда балансирано разпределение на дейностите във времето (с възможност за паралелно изпълнение съобразно идентифицираните нужди).	☐	☐	
23. Проектното предложение допринася за реализиране на хоризонталните принципи на ПО (устойчиво развитие, вкл. <u>принос към зелени умения</u> ; равни възможности и недопускане на дискриминация; равенство между половете) и прилагането на Хартата на основните права на ЕС и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. <i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ Формуляра за кандидатстване: поле „Принос на проектното предложение за реализиране на хоризонталните принципи на ПО“ и в поле „Механизъм за ефективно прилагане и изпълнение по проекта на принципите на Хартата на основните права на ЕС и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания“.</i>	☐	☐	
24. Устойчивост: Кандидатът е описал в проектното предложение начините, чрез които ще осигури възможност ползите от проекта за целевите групи да продължат да съществуват и след края на финансирането по проекта. <i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, поле „Устойчивост на проекта“.</i>	☐	☐	
25. Кандидатът е посочил по какъв начин изпълнението на проекта ще осигури надграждащ ефект спрямо предходни проекти по ОПНОИР или национални програми. Посочено е и по-какъв начин ще се следи за демаркация и избягване на двойно финансиране с други проекти и	☐	☐	

КН.ПО.3.1.10.280423 – проект

<p>национални програми. Посочен е принос на проектното предложение към релевантните програми от рамка на политиката, разработени от Световна банка, принос към препоръките на ОИСР от прегледа и оценката на системата на образованието и резултатите от ученето, насочени към приобщаващия характер на предучилищното образование, както и към Национална рамка за качество за образованието и грижи в ранна детска възраст.</p> <p><i>Информацията е представена в секция 11. „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение“ Формуляра за кандидатстване, поле „Демаркация и допълняемост“.</i></p>			
<p>26. Налице е съответствие и логическа връзка между дейности и разходи. Предвидените разходи са необходими за изпълнение на дейностите по проекта и за постигане на заложените индикатори.</p> <p><i>Информацията се проверява в секция 5 „Бюджет“, секция 7 „План за изпълнение/Дейности по проекта“, секция 8 „Индикатори“.</i></p>	☐	☐	
<p>27. Всички заложен по проекта разходи са допустими съгласно т. 14 от Условието за кандидатстване и съответстват на планираните дейности.</p> <p><i>В случай че проектното предложение съдържа недопустими разходи, тези разходи следва да бъдат отстранени.</i></p>	☐	☐	
<p>28. Заложените суми са съобразени с наложилите се в страната пазарни цени (ако е приложимо) и/или заложените ограничения на разходите по процедурата са спазени при формиране на бюджета. Спазени са размерите на разходите за единица продукт по процедурата. Разходите не се дублират.</p>	☐	☐	
<p>29. Максимум 20 595 402,00 лв. от общия размер на безвъзмездната финансова помощ по проектното предложение (преки разходи и непреки разходи, съобразно приложимия процент) е планиран към категория <i>Регион в преход</i> (Югозападен район) Останалите средства са планирани към категория <i>По-слабо развити региони</i> (Северозападен район, Северен централен район, Североизточен район, Югоизточен район, Южен централен район).</p>	☐	☐	